INHOUDSOPGAVE

3 INLEIDING

4 PROGRAMMA

5 Hoofdprogramma
5 *The Russian Schizorevolution: an exhibition that might have been*
7 *Depression*
9 Projecten
9 Marres In Between: *This Is Not A Damien Hirst*
11 Marres In Between: *It Is All About Crafts*
13 Tijdens Tefaf: *Bazel*
15 Made in Europe Filmfestival @ Marres: Sven Augustijnen
17 *Dropstuff*
19 *The Great Indoors*
23 Maastricht Youngsters: *The Great Expectations Award*
25 Website
27 Nevenactiviteiten

29 TOT BESLUIT

31 PERSOVERZICHT MARRES 2009: EEN SELECTIE

33 BESTUUR EN WERKNEMERS

34 COLOFON

Iedere organisatie is onderhevig aan verandering, maar voor Marres kan het jaar 2009 worden opgevat als het jaar van De Grote Transformatie. Met de toetreding tot de culturele basisinfrastructuur heeft Marres niet alleen de vereiste middelen gekregen haar beleidsplan ook daadwerkelijk te realiseren, maar tevens de eigen organisatie verder te professionaliseren. Tegengesteld aan de drie andere landelijke presentatie-instellingen met een zogeheten A-status, is Marres een nieuwkomer binnen dit gezelschap. Terwijl deze organisaties de bestaande organisatiestructuur en werkwijzen verder kunnen ontwikkelen en verfijnen, is voor Marres een breuk met een eerdere periode geïntroduceerd en is het noodzakelijk vanuit deze even nieuwe als geprivilegieerde positie ieder onderdeel van de organisatie kritisch tegen het licht te houden en mogelijke veranderingen te introduceren. Bestuur en directie van Marres hebben deze nieuwe uitdaging met de vereiste voortvarendheid omarmd en verschillende, fundamentele verbeteringen binnen de organisatie bewerkstelligd.

Een deel van de beschikbare middelen is gereserveerd voor de ontwikkeling van een nieuwe visie op het instituut en ondernemerschap in de vorm van de oprichting van een projectbureau: Marres Projects. Hiermee wordt getracht een additionele legitimiteit te verkrijgen, die zich bijvoorbeeld uitdrukt in privaat/publieke partnerships en extra inkomsten. Dat laatste vormt niet alleen een sterke ambitie van onze organisatie, maar wordt ook gestimuleerd door het landelijke beleid van het ministerie van OC&W. Naast de kernactiviteit van tentoonstellingen en andere projecten op de locatie van Marres, heeft die visie geleid tot de ontwikkeling van een tweede serie activiteiten met een meer projectmatige aanpak, die veelal buiten Marres als locatie, in partnership en over meerdere jaren tot stand moet komen.

Punt van zorg in 2009 is de historische locatie van Marres geweest. Marres heeft de afgelopen jaren aangetoond dat juist die locatie een inhoudelijke bijdrage levert aan de specificiteit van het programma. Het bevestigt de lokale context en biedt door de huiselijke indeling en atmosfeer een interessant uitgangspunt binnen de discussie over de rol van de 'white cube'. Desondanks heeft vanaf het aantreden van de huidige directeur het handhaven van deze locatie onder druk gestaan. Zonder uitvoerig in te gaan op alle wederwaardigheden, heeft de Gemeenteraad van Maastricht met een ruime meerderheid in 2009 besloten tot aankoop van het pand en daarmee Marres de vereiste continuïteit op deze unieke locatie geboden. De inmiddels afgetreden wethouder van cultuur, de heer Jean Jacobs, heeft zich persoonlijk gecommitteerd en bestuur en directie zijn hem hiervoor bijzonder erkentelijk.

Met de aankoop van het pand is het tevens mogelijk nieuwe voorzieningen binnen Marres te introduceren. Naast een verdere professionalisering van de boekenwinkel is in 2009 gekozen voor de verbouwing van de zogeheten Annex als de geëigende locatie voor lezingen en lunches. Daarnaast is de achtertuin omgevormd tot een ecologische natuurtuin die inmiddels een volwaardig onderdeel is geworden van het voorzieningenniveau van Marres en voor velerlei doeleinden – ook door andere organisaties – wordt benut. In de herfst van 2009 is een moestuin aangelegd die in 2010 en 2011 onderdeel zal vormen van een cultureel samenwerkingsproject rond Urban Farming en de Annex zal voorzien van zelfverbouwde groenten.

Het programma van Marres stelt ondermeer de rol van de kunstenaar ter discussie door historische posities uit de 19e en 20ste eeuw als leidraad te benutten voor het tentoonstellingsprogramma. In het afgelopen jaar heeft dit geleid tot een serie projecten, die alle zijn georganiseerd rond het idee van een avant-garde. Voor Marres ligt het belang van een avant-garde allereerst in die zogeheten breuk – een Umwertung aller Werte – met een bestaand waardesysteem binnen de kunst. Desondanks is met het onderzoek naar een avant-garde en andere historische posities tevens het idee van geschiedenis en de wijze van geschiedschrijving een onontkoombaar onderdeel van het programma van Marres geworden. Specifiek voor Marres is de wijze waarop geschiedschrijving vervolgens zelf aan de orde wordt gesteld binnen de verschillende projecten. Illustratief is het tentoonstellingsmodel van *The Russian Schizorevolution, an exhibition that could have been* waarbij een reconstructie is benut als vorm van geschiedschrijving. Dergelijke (re)constructies zijn uitdrukkelijk meer dan een poging een zo getrouw mogelijk tijdsbeeld op te roepen, en worden in zichzelf per keer geproblematiseerd. Het onderzoek naar de avant-garde zal in 2010 worden voortgezet.

DE AVANT-GARDE
The Russian Schizorevolution: an exhibition that might have been

Datum
28 02 2009 – 31 05 2009
Bezoekers
3500

Curatoren
Marta Volkova en Slava Shevelenko
Kunstenaars
Lena Borsh, Sergei Bugaev (Afrika), Vita Buivid, T. Ebruoc, Denis Egelsky, Andrei Khlobystin, M. Killer, Evgeny Kondratiev, Oleg Kotelnikov, Vladislav Mamyshev-Monroe, Timur Novikov, Vadim Ovtchinnikov, Inal Savtchenkov, Slava Shevelenko, Ivan Sotnikov, Marta Volkova en Oleg Zaika.

Met het project rond de Flaneur heeft Marres haar onderzoek naar de 19e eeuw voor een belangrijk deel afgesloten en heeft het accent in 2009 gelegen op de 20ste eeuw en het idee van avant-garde. Binnen het eerste project in deze serie vormen Marta Volkova en Slava Shevelenko in de dubbelrol van curator en kunstenaar de centrale figuren.

In het jubileumjaar van het Futuristisch Manifest zou de keuze voor het Futurisme als eerste project het meest logisch zijn, maar dat zou de suggestie kunnen geven dat de avant-garde slechts als kunsthistorisch verschijnsel en vanuit een chronologisch perspectief door Marres wordt benaderd. Voor Marres staat allereerst het vraagstuk van de actualiteit centraal om vanuit een antropologische blik het systeem van productie, distributie en reflectie binnen de kunst en vormgeving zichtbaar te maken en mogelijk van nieuwe vragen te voorzien. Van daaruit vormt het meer generieke idee van de avant-garde als radicale breuk met een bestaand waardesysteem - een 'Umwertung aller Werte' – het voornaamste perspectief. Niet het idee van stroming, van duiding, noch het perspectief op de avant-garde als utopie of dystopie heeft de eerste interesse; voor Marres ligt de aandacht op de verschuiving zelf, op de breuk als productieve kracht en op de potentie die per keer wordt aangesproken binnen een zich alsmaar transformerend systeem van de kunst en de vormgeving. Binnen dit project is de aandacht uitgegaan naar een avant-garde uit Leningrad / St. Petersburg, die in de periode van 1985 tot 1995 actief is geweest. In West-Europa wordt deze groep herkend als het begin van de 'Gorbi-kunst'. Na een kortstondige hype is deze avant-garde vrijwel vergeten in West-Europa en wordt de groep (performance) kunstenaars, musici, modeontwerpers, schrijvers en activisten nog hooguit opgevat als een illustratieve context voor die kunstenaars met een internationale sterstatus zoals Timur Novikov. Hij wordt als de belangrijkste protagonist gezien en heeft ten tijde van *The Russian Schizorevolution* een solotentoonstelling in de Hermitage gekregen. In retrospect vertegenwoordigt

deze periode een culturele en politieke revolutie en kan als het begin van het einde worden opgevat van een wereldmacht en de daaraan verbonden communistische ideologie. Zonder twijfel heeft de kleine groep 'activisten' uit die stad een belangrijke bijdrage geleverd aan het collectieve zelfbewustzijn, dat zo specifiek is voor deze tijdsperiode en dat als een fundamentele kracht achter deze omwenteling wordt gezien.

Toeval wil dat twee leden van deze groep – Marta Volkova en Slava Shevelenko – sinds enkele jaren woonachtig zijn in Maastricht, waardoor deze 'lokale' kunstenaars in de mogelijkheid zijn geweest *The Russian Schizorevolution* te materialiseren en Marres stapsgewijs te transformeren tot een 'totaalinstallatie' in de traditie van Ilya Kabakov. De werkwijze die zij daarbij hebben gehanteerd is die van de reconstructie. Het idee van de reconstructie – steeds vaker gehanteerd (Van Abbe Museum, Utrecht Manifest) als een vorm van historische reflectie – wordt hier in zichzelf weer geproblematiseerd. *The Russian Schizorevolution: an exhibition that might have been* is namelijk een reconstructie van een overzichtstentoonstelling die nooit heeft plaatsgevonden, maar wel plaats had kunnen vinden. De verschillende artistieke strategieën van de Peterburgse avant-garde ten tijde van een even bureaucratisch als despotisch systeem worden hierdoor niet alleen ten volle benut maar ook uitvergroot om het complexe, maar blijmoedige spel met auteurschap en handschrift van juist deze avant-garde in al haar gelaagdheid te kunnen tonen.

Gelijktijdig met de tentoonstelling zijn een drietal essays uitgegeven, die onderdeel gaan vormen van een publicatie, mocht dit project een vervolg krijgen. Op dit moment is Marres in gesprek met de Hermitage, met dank aan Ernst Veen, en wordt nagegaan of dit project een tweede leven zou kunnen krijgen in St.Petersburg. Deze zoektocht naar nieuwe presentatiemogelijkheden van dit project in Rusland zelf is aanleiding voor de VPRO-radio een documentaire aan dit project te wijden, dat in juni 2010 zal worden uitgezonden.

DE AVANT-GARDE
Depression

Datum
19 09 2009 – 29 11 2009
Bezoekers
3300

Curatoren
Lisette Smits en Dan Kidner
Kunstenaars
Alighiero e Boetti, Nairy Baghramian, Gillian Carnegie, Stephan Dillemuth, Chris Evans, Claire Fontaine, Melanie Gilligan, Karl Holmqvist, Anja Kirschner en David Panos, Lee Lozano, Alan Michael, Melvin Moti, Seth Price, Jim Shaw, Barbara Visser, Joanne Tatham en Tom O'Sullivan

Depression is de titel voor een internationale groepstentoonstelling die is gepresenteerd als het tweede onderdeel van het programma van Marres, dat zich in 2009 en 2010 richt op de 20ste eeuw en het idee van avant-garde.

Terwijl 'aandoeningen' als melancholie en hysterie als typerend voor de 19e eeuw kunnen worden gezien, kan depressie bij uitstek als een kenmerk van de 20ste eeuw worden opgevat. Depressie is ongetwijfeld van invloed geweest op het perspectief dat filosofen, sociologen, economen, historici en kunstenaars op de vorige eeuw hebben ontwikkeld. Immers, de 20ste eeuw wordt niet alleen gemarkeerd door de hoogtijdagen van de moderne kunst, maar ook door het uiteenvallen van meerdere avant-garde bewegingen, door economische voorspoed en door crisis, door wetenschappelijke uitvindingen en door de verschrikkingen van twee wereldoorlogen, door de ineenstorting van het internationale communisme en ook door de onvermoede verspreiding van verschillende vormen van vrije markt- en staatskapitalisme. Binnen dit project is het verschijnsel depressie als kenmerkend opgevat voor de pathologie van het kapitalisme, dat tegelijkertijd zijn uitdrukking vindt in het exces van het consumentisme en de fictieve kwaliteit van economische speculatie. De intrinsieke relatie van kunst met kapitalisme is eveneens een punt van reflectie.

Ten opzichte van de toonzetting van veel recente groepstentoonstellingen en biënnales, waarin wordt gepoogd het kritisch potentieel van kunst te herstellen na een overhaaste consensus over het falen van het modernisme, heeft *Depression* als het ware een antiserum geboden. *Depression* heeft geen poging gedaan een diagnose van onze huidige culturele malaise en economische crisis te stellen. De titel zinspeelt eerder op de duistere zijde van progressie, individualisme en kapitalistische expansie. De tentoonstelling heeft verschillende werken samengebracht, die zowel een psychologische als economische interpretatie van depressie bieden. Hoewel niet de onmiddellijke aanzet tot de tentoonstelling heeft de

huidige financiële crisis natuurlijk een geschikte achtergrond geboden voor een tentoonstelling met deze titel.

Terugziend heeft *Depression* tegelijkertijd een stemming opgeroepen, een periode geschetst en misschien zelfs een suggestie van een bepaalde esthetiek gegeven, maar zeker niet als voorschrift. Het begrip depressie is in die zin ook onbruikbaar omdat het geen eenduidige betekenis kent. Niettemin zijn er verschillende thema's te duiden die uit de tentoonstelling voort zijn gekomen als het lot van de avant-gardes van de 20ste eeuw, culturele representaties van economische systemen en financiële crises, de rouw om de teloorgang van sociale systemen of politieke bewegingen en natuurlijk zowel persoonlijk als collectief verlies.

Parallel aan de tentoonstelling is de Depression Lecture gegeven door Brian Dillon naar aanleiding van zijn laatst verschenen boek *Tormented Hope*: *Nine Hypochondriac Lives* evenals de zogeheten Depression Films waaronder *Modern Times* van Charlie Chaplin in samenwerking met filmtheater Lumière. Dit project is tevens aanleiding geweest de relatie met het pr-bureau van Neumann&Luz in Keulen te intensiveren en heeft ondermeer geleid tot een receptie in Berlijn ten tijde van de kunstbeurs waar Marres zich als instelling heeft gepresenteerd en dit project nader voor het voetlicht is gebracht. Duitsland en met name Nordrhein-Westfalen is voor Marres een belangrijk achterland en kent een groot potentieel aan bezoekers.

Project
MARRES IN BETWEEN

Datum
03 12 2008 – 07 12 2008
Bezoekers
750

Affiches
Maureen Mooren
Lezingen
Mgr. E. de Jong en Prof. Dr. G. Rooijakkers
Essay
Louise Schouwenberg en Guus Beumer

Marres In Between:
This Is Not A Damien Hirst

Ter voorbereiding op het programma van 2009 en het onderzoek naar de grote avant-gardes van de 20e eeuw, heeft Marres in december 2008 een tweetal presentaties georganiseerd. Beide projecten vormen – ook in budgettair opzicht – onderdeel van het inhoudelijke programma in 2009.

Beide presentaties hebben getracht een nieuw licht te werpen op het huidige waardesysteem binnen de kunst en de vormgeving en dat in een periode waarbinnen mogelijk meer dan ooit de aandacht is gericht op het tastbare en de fysieke aanwezigheid en een idee van waarde dat berust op een ambachtelijke werkwijze en een rijke materialiteit.

This Is Not A Damien Hirst is ingegaan op het werk *For the Love of God* van Hirst, dat gelijktijdig in het Rijksmuseum in Amsterdam is getoond. Door middel van enkele affiches in de publieke ruimte in Maastricht en Amsterdam (Maureen Mooren) en een presentatie van zogeheten devotieobjecten uit de schatkamer van de St. Servaes Basiliek in Maastricht, heeft Marres met enig succes gepoogd de publieke discussie over dit werk te stimuleren. Naast de posters, is de discussie binnen Marres van voedsel voorzien door de inleidingen van Mgr. E. de Jong, hulpbisschop van Roermond, en Prof. Dr. G. Rooijakkers.

Project

Marres In Between:
It Is All About Crafts

Datum
10 12 2008 – 21 12 2008

Koninklijke Tichelaar in Makkum in samenwerking met ondermeer Studio Job, Alexander van Slobbe, Studio Makkink&Bey en JongeriusLab.

Een tweede inleiding op het programma van 2009 en het onderzoek naar de grote avant-gardes van de 20e eeuw betrof *It Is All About Crafts*. Dit project wil met behulp van een presentatie van de door Koninklijke Tichelaar te Makkum ontwikkelde bloempiramides de discussie rond het werk van Damien Hirst verbreden naar het domein van de vormgeving. Tichelaar probeert met deze meesterproeven van ambachtelijkheid, aandacht te vestigen op het vraagstuk van het lokale en de productieve kracht van traditie om deze vragen vervolgens te verbinden aan een zoektocht naar een nieuwe vormentaal.

In het verlengde van beide presentaties is een essay uitgegeven van de hand van Louise Schouwenberg en Guus Beumer met als titel *In een wereld van Teveel is Teveel hetzelfde*.

Project

Datum
20 03 2009 – 22 03 2009
Bezoekers
105

Theatergezelschap
Dood Paard

Tijdens TEFAF: *Bazel*
i.s.m. Dood Paard

Ieder jaar tijdens de Tefaf organiseert Marres een project rond de positie van De Verzamelaar. In 2009 heeft Marres in samenwerking met het theatergezelschap Dood Paard, het toneelstuk *Bazel* van Willem de Wolf over de kunsthandel en de ontembare driften van een kunstverzamelaar gepresenteerd. Opvallend is de grote hoeveelheid bezoekers geweest; een voor Marres blijde verrassing aangezien toneelbezoekers een mogelijk nieuw publiek voor Marres vormen.

Bazel vertelt het verhaal van een verzamelaar van hedendaagse kunst en zijn vriend die de Kunstmesse in *Bazel* bezoeken. Drie dagen lang slenteren zij langs eindeloos lange, witte muren vol kunst. De kenner en de buitenstaander. Dankzij een afspraak van de verzamelaar met een onbekende jongeling slaat de stemming om en komen de duistere en a-morele kanten van het verlangen naar schoonheid aan het licht.

Project

Made In Europe Filmfestival@marres: Sven Augustijnen

Datum
26 03 2009 – 29 03 2009
Bezoekers
35

Curator
Lisette Smits
Kunstenaar
Sven Augustijnen

Marres heeft met een speciaal project ook deelgenomen aan het *Made In Europe Filmfestival*. Gekoppeld aan het centrale thema van het Filmfestival - België - heeft Marres een selectie films uit het oeuvre van de Belgische kunstenaar Sven Augustijnen (1970) gepresenteerd. De films van Sven Augustijnen confronteren ons met de complexe geschiedenis, die achter het moderne België schuilgaat. Zijn films onderzoeken de scheidslijnen tussen reportage, onderzoeksdocumentaire en 'docudrama', en spelen met het idee van onthullen en verhullen.

De specifieke invalshoek van curator Lisette Smits als bijdrage aan dit festival heeft geleid tot een intensivering van de samenwerking en zal in 2011 mogelijk leiden tot een vast programmaonderdeel in samenwerking met Marres en met een meer mediareflectieve oriëntatie.

Dropstuff

Datum
12 10 2009 – 27 10 2009
onbekend aantal bezoekers
(project in de openbare ruimte)

Curator
Nicolette Gast
Kunstenaar
Geert Mul

Van 12 oktober tot en met 27 oktober 2009 is op het Vrijthof in Maastricht het *Dropstuff* paviljoen neergestreken. Een bijzonder privilege, aangezien het Vrijthof slechts bij hoge uitzondering mag worden benut voor culturele activiteiten. Het paviljoen zelf bestaat uit een groot publiek led-scherm van 4 bij 14 meter waaraan een aantal interfaces zijn gekoppeld, die zich bevinden op diverse plaatsen in Nederland en op de website van *Dropstuff*. Diverse kunstenaars hebben een interactief kunstwerk ontwikkeld met de thematiek 'Vrijheid van Meningsuiting' in relatie tot 'Beeldende Media' en' Hedendaagse Jongerencultuur'.

De aanleiding voor Marres om *Dropstuff* uit te nodigen naar Maastricht te komen, is voortgekomen uit de eigen vraag naar het benutten van interactieve media als middel om meer engagement met een publiek te realiseren. De werkwijze van Marres kent een vrij talig karakter waarbij de specificiteit van een tentoonstellingsmodel een actieve rol van de bezoeker vereist. Door samen te werken met *Dropstuff*, waarbij vraagstukken over de publieke ruimte worden gekoppeld aan meerdere doelgroepen en verschillende media, is Marres geconfronteerd met nieuwe mogelijkheden van participatie en dit heeft ondermeer geleid tot het besluit sociale platforms onderdeel van de website van Marres te maken. Tegelijkertijd wordt het onderzoek naar de mogelijkheden van nieuwe media om het publiek te engageren voortgezet.

In opdracht van Marres en op uitnodiging van curator Nicolette Gast heeft de kunstenaar Geert Mul voor het *Dropstuff* paviljoen een zogeheten 'Game of Life' ontwikkeld met de titel: *Build or Bomb*. The Game of Life: *Build or Bomb* van Geert Mul is een experimentele simulatie waarin de gebruiker de keuze wordt geboden of te bouwen of te vernietigen. Vanuit de *Dropstuff* website en de Dropstuff Hotspots (interfaces) die op verschillende plaatsen in Nederland staan en gebaseerd op de tragedie van 9/11 kan het publiek kiezen een gebouw te realiseren of te vernietigen; een keuze die zichtbaar wordt gemaakt op het grote led-scherm op het Vrijthof.

Voor het realiseren staan iconen van de moderne architectuur ter beschikking van bijvoorbeeld Mies van der Rohe, Frank Gehry en Rem Koolhaas, maar ook van het in Maastricht gevestigde bureau Maurer&Maurer. Voor het vernietigen van deze gebouwen kan men gebruikmaken van divers militair materiaal, naast burgervliegtuigen en voertuigen. De esthetiek van het project is gebaseerd op de pixelkwaliteit van computerprogramma's uit de jaren tachtig. *Build or Bomb* is een luchtig sociaal experiment, maar kent serieuze connotaties en associaties.

Datum
27 11 2009 – 30 11 2009
Bezoekers
totaal 1850

The Great Indoors Workshopprogramma
1 november – 29 november
50 bezoekers

The Great Indoors Lectures -
als onderdeel van Workshopprogramma
1 november – 29 november
600 bezoekers

The Great Indoors Lectures -
Beatriz Colomina
28 november
230 bezoekers

The Great Indoors Masterclasses
29 november
40 bezoekers

Design Route rondleiding door Maurice Mentjens
28 november
80 bezoekers

Design Route bezoekers
28 november
500 bezoekers

Uitreiking The Great Indoors
& The Great Expectations Award
28 november
280 bezoekers

Genomineerden
70

The Great Indoors is een tweejaarlijks initiatief van Marres, NAiM/Bureau Europa en het tijdschrift Frame, dat beoogt met behulp van een internationale prijsvraag, lezingen en workshops de discussie over het interieur te stimuleren. Deze tweede editie bleek opnieuw een groot succes met 380 inzendingen uit meer dan 40 landen. Marres heeft dankzij de additionele subsidie van de Gemeente Maastricht met als titel *Maastricht Youngsters* naast een rol als partner, ook nog een specifieke betrokkenheid bij dit project. *The Great Indoors* ambieert allereerst verschillende 'best practices' zichtbaar te maken om vervolgens de kennis en informatie die bij de genomineerde ontwerpbureaus aanwezig is, te benutten voor studenten uit de Euregio, te weten Eindhoven, Genk en Maastricht. Op deze manier probeert *The Great Indoors* een hiërarchisch model (who is the best!), tegelijkertijd een sociaal model (sharing knowledge!) te laten zijn. Mede dankzij de additionele ondersteuning van de Gemeente Maastricht aan Marres, is het dit jaar mogelijk het workshopprogramma te versterken, uit te breiden en te voorzien van een speciale studentenprijs: *The Great Expectations Award*.

The Great Indoors, Edition 2009
De eerste editie van *The Great Indoors* in 2007 heeft naast de prijsuitreiking bestaan uit een congres waaraan verschillende workshops waren verbonden. In 2009 is ervoor gekozen kennis en informatieoverdracht direct op onderzoek af te stemmen. In plaats van één dag lezingen voor een select gezelschap en één dag masterclasses, is nu gekozen voor een zogeheten 'real experiment', waarbij studenten met een verschillende achtergrond uit Duitsland, België en Nederland worden geconfronteerd met een praktijkopdracht, een opdrachtgever en een fysieke locatie.

The tutors
De studenten van de Academie Beeldende Kunsten Maastricht, Academie voor Bouwkunst Maastricht, Design Academy Eindhoven en Media & Design Academy Genk zijn gedurende drie

weken begeleid door een staf aan docenten, aangevuld met ontwerpers uit verschillende disciplines, onder wie Jurgen Bey, Alexander van Slobbe, Daniel van der Velden, Vinka Kruk, Wieki Somers, Bas van Tol, Bart Guldemond en Chris Kabel.

The commissioners
De opdrachtgevers hebben een concrete opdracht voor de studenten geformuleerd die direct aansluit bij een veranderende praktijk van de interieurarchitectuur en de notie van 'Changing Ideals', die ditmaal het overkoepelende perspectief van *The Great Indoors* vormt. De opdrachtgevers zijn Camille Oostwegel (ChateauHotels & Restaurants), Kiki Niesten (Kiki Niesten en Winkeldochters), Paul Rinkens (Conceptisch en Qbic), Hans van Wolde (Beluga) en het Leger des Heils.

The assignments
De totale gemeenschap van studenten is vervolgens verdeeld over vijf groepen die ieder met één specifieke opdrachtgever en één locatie zijn geconfronteerd. Tijdens de zogeheten kick-off zijn de studenten door de opdrachtgevers zelf geïnformeerd. Vervolgens hebben de vijf groepen drie weken de tijd gekregen deze vraag om te vormen tot een innovatief perspectief op interieurvormgeving. Camille Oostwegel heeft de studenten gevraagd een nieuw concept voor een gastenkamer van de toekomst te ontwerpen, die tijdelijk en los van een hotelstructuur kan functioneren. Kiki Niesten zocht naar een fysieke omgeving voor het project Winkeldochters, dat in eerste instantie online van start gaat en dat het idee van waarde binnen de mode ter discussie stelt. Paul Rinkens vroeg zich af hoe het kantoor van de toekomst eruit gaat zien, nu blijkt dat we in tijden van recessie niet langer thuis werken, maar wel degelijk het kantoor weer willen benutten. Hans van Wolde, sterrenkok van Beluga, wilde de klassieke frituur nieuw leven in blazen. Hij is op zoek naar een totaalconcept, waarbij wordt nagedacht over de naam van de frituur, de kleding van het personeel tot aan de noodzaak van lokale voedselproductie. Het Leger des Heils, dat bij uitstek een sociaal-maatschappelijke ambitie kent, heeft de vraag gesteld hoe een groeiende groep daklozen alsnog van een tijdelijke behuizing kan worden voorzien. Aan welke eisen dient een tijdelijke plek te voldoen en waar liggen de verschillen en overeenkomsten met hotelkamers van 15 m2, die een zogeheten basisvoorziening bieden?

The Great Expectations Award
De uitkomsten van de verschillende workshops zijn beoordeeld door de internationale gemeenschap van genomineerden voor *The Great Indoors*. Zij hebben de jury gevormd van de zogeheten *Great Expectations Award* die dankzij de Gemeente Maastricht in 2009 voor het eerst is uitgereikt aan het meest veelbelovende studentenproject. In 2009 is de prijs toebedeeld aan het project voor het Leger des Heils dat een nieuw antwoord heeft geformuleerd op het verlangen van daklozen naar privacy. Op dit moment wordt nagegaan of dit project ook daadwerkelijk kan worden gerealiseerd binnen de opvanghuizen van het Leger des Heils. Op de laatste dag van *The Great Indoors* hebben March uit Australië, Nosigner uit Japan, O.M.A uit Nederland en Guise uit Zweden verschillende masterclasses verzorgd, waardoor studenten in de Euregio de unieke kans hebben gekregen te worden geconfronteerd met de werkwijze en het perspectief van bureaus met een innovatieve werkwijze. Eén van de mooiste spin-offs van dit project is dat alle studenten die aan dit project hebben meegedaan een stageplaats bij één van de genomineerde bureaus hebben gekregen, waardoor dankzij *The Great Indoors* een unieke kans is geboden aan studenten uit de Euregio.

Come and join
Het publieke deel van dit programma heeft twee onderdelen gekend: op zaterdag 28 november zijn de uitkomsten van dit workshopprogramma voor iedereen toegankelijk gemaakt door middel van een designroute door het centrum van Maastricht. Er is de mogelijkheid geboden onder begeleiding van ont-

werper Maurice Mentjens de vijf locaties te bezoeken. Later die middag is een indrukwekkende lezing gegeven door Beatriz Colomina, professor en architectuurhistorica aan de Princeton University School of Architecture in de Verenigde Staten en schrijfster van o.a. het boek *Domesticity at War*.

Project

Maastricht Youngsters:
The Great Expectations Award
Onderdeel van The Great Indoors 2009

Datum
27 11 2009 – 30 11 2009

De uitkomsten van de verschillende workshops zijn beoordeeld door de internationale gemeenschap van genomineerden voor *The Great Indoors*. Zij hebben de jury gevormd van de zogeheten *Great Expectations Award* die dankzij de Gemeente Maastricht in 2009 voor het eerst is uitgereikt aan het meest veelbelovende studentenproject. In 2009 is de prijs toebedeeld aan het project voor het Leger des Heils dat een nieuw antwoord heeft geformuleerd op het verlangen van daklozen naar privacy. Op dit moment wordt nagegaan of dit project ook daadwerkelijk kan worden gerealiseerd binnen de opvanghuizen van het Leger des Heils. Op de laatste dag van *The Great Indoors* hebben March uit Australië, Nosigner uit Japan, O.M.A uit Nederland en Guise uit Zweden verschillende masterclasses verzorgd, waardoor studenten in de Euregio de unieke kans hebben gekregen te worden geconfronteerd met de werkwijze en het perspectief van bureaus met een innovatieve werkwijze. Eén van de mooiste spin-offs van dit project is dat alle studenten die aan dit project hebben meegedaan een stageplaats bij één van de genomineerde bureaus hebben gekregen, waardoor dankzij *The Great Indoors* een unieke kans is geboden aan studenten uit de Euregio.

Concept website
Maureen Mooren

Ontwerp website
Maureen Mooren in samenwerking met Sandra Kassenaar

Ontwerp interactie
Maureen Mooren & Koehorst in 't Veld

Technische realisatie
Systemantics

Met de opname binnen de basisinfrastructuur is voor Marres een periode van verdere professionalisering aangebroken. Voor Marres dient dit vraagstuk van professionalisering te allen tijde te worden gespiegeld aan de inhoudelijke uitgangspunten, zoals geformuleerd in het beleidsplan. Het vraagstuk van de eigen legitimiteit is daarbij richtinggevend. Een website behoort tot het standaardinstrumentarium waarmee elke instelling aan professionaliteit wint, mede omdat het internet in potentie een breed publiek kan bereiken. Het generieke uitgangspunt van bereik is voor Marres niet voldoende; ook hier – in analogie met de interesse voor tentoonstellingsmodellen en de poging een publiek te committeren – is gekozen voor de ontwikkeling van een specifiek idee over ontsluiting en de rol van de gebruiker.

In begin 2009 is Marres met de ontwikkeling van een nieuwe website gestart onder leiding van Maureen Mooren, die verantwoordelijk is voor alle uitingen van Marres, in samenwerking met Koehorst in 't Veld en Lutz Issler (techniek). Marres heeft de ambitie zich verder te ontwikkelen tot een internationaal instituut voor contemporaine cultuur. Het opbouwen van een eigen geschiedenis en daarmee de mogelijkheid tot zelfreflectie is daarvoor een eerste vereiste. De site van Marres is een ambitieuze poging tot geschiedenisvorming en functioneert allereerst als een online archief, met een vrijwel volledige documentatie van alle projecten die dankzij de site door iedereen is te raadplegen. De documentatie varieert van zaalteksten, beelden van de tentoonstelling en de opening, persberichten, affiches, advertenties, hand-outs, audiofragmenten, videofragmenten, tot uitnodigingen, publicaties en recensies. Met enige zekerheid kan worden gezegd dat weinig andere culturele instellingen een dermate volledig beeld bieden van de eigen geschiedenis, de inhoudelijke ambitie en de wijze van representatie, zoals deze in ieder facet van de instelling tot uitdrukking komt. Een constatering die nog eens is bevestigd door een onderzoek van Maastricht University, waarin vanuit een internationaal perspectief

de sites van Marres en van het Walker Art Centre in de Verenigde Staten als de meest ambitieuze sites worden beoordeeld, daar waar het de volledigheid betreft in de weerslag van projecten. Naast dit archief wordt tevens het meest actuele nieuws op de website aangekondigd en worden de aankomende activiteiten in een agenda overzichtelijk aan de bezoeker gepresenteerd. Desondanks is de inhoud niet het meest opmerkelijk aan de site. Maureen Mooren en Koehorst in 't Veld hebben in hun conceptontwikkeling sterk de nadruk gelegd op de navigatie van de website. In navolging op het idee van meervoudige intelligentie waarbij men op verschillende wijzen informatie verwerkt, kent de navigatie van de website van Marres diverse onderdelen die afzonderlijk van elkaar functioneren; in een kader zijn naast de klassieke menubalk ook fotomateriaal, ontwerpen voor drukwerk en regels tekst geplaatst, die ieder naar een project verwijzen. Zo wordt de bezoeker – naast een reguliere ordening - in staat gesteld om op een meer associatieve wijze door de website te navigeren, waarbij de agenda en werkwijze van Marres in alle gelaagdheid zich terloops aan een bezoeker ontvouwt.

Marres Books, de boekenwinkel/bibliotheek van Marres, kent een speciale aandacht binnen de website. Onder deze noemer worden de laatste aanwinsten getoond, evenals de eigen publicaties en boeken die als referentie bij een tentoonstelling worden aangeboden. De gehele collectie van Marres Books is via de website te raadplegen. De rol van Marres Books als kennis- en informatiecentrum wordt het komende jaar mede dankzij de site verder uitgebouwd.

Parallel aan de ontwikkeling van de website is tevens een digitale nieuwsbrief ontwikkeld, waardoor Marres meer effectief met geïnteresseerden kan communiceren. Deze nieuwsbrief kent een ontwerp dat overeenkomstig is aan de website. Alle nieuwsbrieven zijn eveneens op de website te raadplegen.

In het streven verschillende groepen te bereiken, heeft Marres een profiel op Facebook aangemaakt. Marres onderkent het belang van sociale platforms op het internet en poogt zo meerdere wijzen van interactie met haar bezoekers en geïnteresseerden tot stand te brengen. Op deze manier kan een regionaal, nationaal en internationaal publiek op een informele wijze nauw op de hoogte blijven van alle ontwikkelingen van Marres.

Bezoekers
Totaal 1800

Marres organiseert gedurende het hele jaar naast haar hoofd- en parallelprogramma andere nevenactiviteiten. Zo neemt Marres deel aan de Kunsttour, waarbij naast de mogelijkheid tot gratis bezichtiging van de dan lopende tentoonstelling tevens door de organisatie van Kunsttour werk wordt gepresenteerd van een kunstenaar of vormgever die aansluit bij de agenda van de Kunsttour. In 2009 heeft kunstenaar Rod Summers een performance gehouden in de kelders van Marres.

Op verschillende momenten gedurende het jaar vinden er boekpresentaties plaats in de Marres Bookshop, waarbij bijzondere publicaties over kunst- en cultuur onder de aandacht worden gebracht (ondermeer in samenwerking met de Jan van Eyck Academie).

Ook stelt Marres op verschillende momenten in het jaar de locatie ter beschikking voor voorstellingen van studenten aan de Toneelacademie of als presentatieruimte voor studenten van de Kunstacademie. Ook in 2009 heeft dat geleid tot verschillende presentaties, waarbij met name de tuin en het tuinhuisje in de zomermaanden de meest geliefde locaties lijken te zijn; studenten blijken met andere woorden ronduit romantici te zijn!

Bovendien werkt Marres regelmatig samen met Maastricht University, faculteit der Cultuur- en Maatschappijwetenschappen. Zo zijn er rondleidingen voor studenten gegeven en heeft Guus Beumer een lezing gehouden, die een onderdeel vormt van het curriculum van de bacheloropleiding. Daarnaast werkt Marres ook samen met de studievereniging van Cultuurwetenschappen: Orakel. De vereniging heeft Marres bijvoorbeeld opgenomen in een informatiedag die studenten inzicht biedt in de verschillende beroepsmogelijkheden.

Marres is tevens lid van het KOM (Kultureel Overleg Maastricht) waardoor samenwerkingsverbanden binnen het lokale kunnen worden aangegaan. Tot nu toe is het onderlinge verkeer in de ogen van Marres

vrij plichtsmatig en ontstaat (nog) niet de wijze van samenwerking die Marres ambieert. Desondanks behoort KOM tot de weinige lokale samenwerkingsverbanden en is besloten blijvend energie in dit platform te investeren.

In 2006 is op initiatief van Marres en in samenwerking met het Bonnefantenmuseum, het NAiM/Bureau Europa, Hogeschool Zuyd (Kunstacademie) en de Jan van Eyck Academie een meerjarig project gestart dat de culturele infrastructuur van Maastricht adresseert. Hiervoor wordt de traditionele gezamenlijke Nieuwjaarsborrel aangegrepen als het moment om de discussie hierover te voeden. In 2006 organiseerde de Jan van Eyck Academie lezingen en een debat. In 2007 organiseerde Marres speeddating sessies waarbij alle genodigden van de instellingen de discussie konden aangaan met beleidsmakers, journalisten, ondernemers en kunstenaars. Als vervolg hierop heeft Traces of Autism, een onderzoeksgroep van de Jan van Eyck Academie, deze vraagstelling verder onderzocht en is een weerslag hiervan tijdens de nieuwjaarsborrel 2008 (bij het NAi M) gepresenteerd. Begin 2010 is besloten om met de bijdrage van de Hogeschool Zuyd – een lezing van Jos de Mul - het project af te ronden en de discussie op een meer informele wijze voort te zetten.

De directeur van Marres is tevens directeur van NAiM/Bureau Europa; beide functies zijn part time en bezoldigd. Hij heeft in 2009 zitting genomen in de commissie internationaal en de commissie museale aankopen van de Mondriaan Stichting en in de commissie vormgeving van het Fonds BKVB. Daarnaast is hij lid van het bestuur van het tijdschrift MetropolisM, stichting Co-Lab en Pal-West. Al deze functies zijn onbezoldigd. Guus Beumer is bovendien uitgenodigd om van april 2009 tot mid 2010 als artistiek directeur te fungeren voor Utrecht Manifest, de biënnale voor sociaal design. Deze laatste is tevens een bezoldigde functie.

Lisette Smits, curator, is tevens lid van de commissie Kunst in de Openbare Ruimte in Rotterdam en doceert aan de Rietveld Academie en aan de curatorenopleiding van De Appel.

Brigitte Bloksma, onderzoek & ontwikkeling, is voorzitter van de Kunstcommissie van de Gemeente Maastricht en doceert aan de faculteit der Cultuur- en Maatschappijwetenschappen van Maastricht University. Daarnaast neemt zij deel aan de regiegroep ten behoeve van de oprichting van de opleiding 'Interdisciplinary Arts Studies' van Hogeschool Zuyd en Maastricht University. Tevens heeft zij deelgenomen aan de werkgroep 'Eigen Inkomstennorm' van Cultuurformatie.

Marres voert doorlopend onderzoek naar vraagstukken die als een rode draad terugkeren in haar beleid. Zo wordt onderzoek gedaan naar tentoonstellingsmodellen en naar de betekenis van het begrip 'lokaal'. Dit laatste onderzoek wordt uitgevoerd door Floor Krooi, productie en presentatie, in samenwerking met Erik de Jong (hoofddocent Academie Beeldende Kunsten Maastricht) en de kunstenaars Antoine Berghs en Paul Devens.

Het jaar 2009 is in de inleiding het Jaar van De Grote Transformatie genoemd. Hoe reëel een dergelijke classicificatie ook is, de verschillende plannen kunnen de komende jaren pas gestalte krijgen en zullen ongetwijfeld door externe omstandigheden, veranderende mogelijkheden en nieuwe inzichten slechts ten dele samenvallen met het beeld dat in dit verslag is opgeroepen. Het jaar 2009 kan mogelijk eerder worden gezien als de periode waarin Marres zich bevond ergens tussen een gedroomde ambitie en een mogelijke werkelijkheid. “It has been a good year for the roses!”

Marres, mei 2010

Uitzending
TV Maastricht – Kijk Kim
Medium
televisie
Datum
20 02 2009
Onderwerp
Tentoonstelling *The Russian Schizorevolution*

Artikel
Avant-garde Sint Petersburg in Marres
Auteur
-
Medium
Dagblad de Limburger
Datum
12 03 2009
Onderwerp
Tentoonstelling *The Russian Schizorevolution*

Artikel
Avant-garde Bric a Brac
Auteur
Domeniek Ruyters
Medium
Metropolis M - website
Datum
29 05 2009
Onderwerp
Tentoonstelling *The Russian Schizorevolution*

Artikel
Tussen de berken
Auteur
Wido Smeets
Medium
Zuiderlucht
Datum
april 2009
Onderwerp
Tentoonstelling *The Russian Schizorevolution*

Artikel
Groot aanbod aan cultuur in Maastricht tijdens de Tefaf
Auteur
-
Medium
Dagblad de Limburger
Datum
12 03 2009
Onderwerp
Tentoonstelling *The Russian Schizorevolution* & toneelvoorstelling *Bazel* door Dood Paard

Artikel
Depressie Interview met Lisette Smits
Auteur
Ilse van Rijn
Medium
Metropolis M
Datum
01 04 2009
Onderwerp
Tentoonstelling *Depression*

Artikel
Cultuurkritiek
Auteur
Duncan Liefferink
Medium
Zuiderlucht
Datum
september 2009
Onderwerp
Tentoonstelling *Depression*

Artikel
Marres zit in een dip
Auteur
Caspar Cillekens
Medium
Dagblad de Limburger
Datum
30 09 2009
Onderwerp
Tentoonstelling *Depression*

Artikel
Kunst naar de straat halen
Auteur
Jaco Meijer
Medium
Dagblad de Limburger
Datum
12 10 2009
Onderwerp
Project *Dropstuff*

Artikel
Uitzicht

Auteur
-
Medium
De Ster
Datum
16 10 2009
Onderwerp
Project *Dropstuff*

Artikel
Van luxe kroket tot prettig stapelbed
Auteur
Ivar Hoekstra
Medium
Dagblad de Limburger
Datum
30 11 2009
Onderwerp
Project *The Great Indoors*

Artikel
I'm too sad to sell you
Auteur
Marina Vishmidt
Medium
Texte zur Kunst - website
Datum
03 12 2009
Onderwerp
Tentoonstelling *Depression*

Artikel
No changing ideals
Auteur
Guus Beumer
Medium
FRAME
Datum
Jan/feb 2010
Onderwerp
The Great Indoors 2009

Bestuur
Huub Hannen (Penningmeester)
Martin Lehmann (Secretaris)
Anna Tilroe (Bestuurslid)
Willem van Zandbeek (Voorzitter)

Werknemers
Guus Beumer (Directeur)
Brigitte Bloksma (Onderzoek & Ontwikkeling)
Naomi de Fretes (Suppoost & Marres Books)
Willem Janssen (Huismeester & Technicus)
Tineke Kambier (Algemene Ondersteuning)
Floor Krooi (Productie & Presentatie)
Marthe Schulkens (Suppoost & Marres Books)
Lisette Smits (Curator)

Freelance medewerkers
Michel Severijns (Financiële Administratie)

Stagiair
Guus van Engelshoven

Redactie
Guus Beumer en Floor Krooi

Concept en Ontwerp
Maureen Mooren
Drukwerk foto's
Drukkerij Tuijtel, Hardinxveld-Giessendam
Drukwerk uitnodigingen
Wijntjens Druk, Maastricht
Drukwerk ansichtkaarten
Virtual Printer
Oplage
100

Marres, Centre for Contemporary Culture
Bezoekadres
Capucijnenstraat 98
6211 RT Maastricht
Postadres
Postbus 275
6200 AG Maastricht
Info
+ 31 (0)43 3270207
info@marres.org
www.marres.org